

**Міжнародний гуманітарний університет
Факультет медицини та громадського здоров'я
Кафедра акушерства, гінекології та педіатрії**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Ендоскопічні техніки в медицині**

Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>222 «Медицина»</u>
Назва освітньої програми	<u>Медицина</u>
Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський) рівень</u>

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

Розробники	Контактний телефон, адреса	E-mail
Браїловський Богдан Юрійович, викладач кафедри акушерства, гінекології та педіатрії МГУ	+380968813001	bbogdan75@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Ендоскопічні техніки в медицині – дисципліна, що включає засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, типових та атипових клінічних проявів, сучасних методів діагностики, консервативного та ендоскопічного операційного лікування, реабілітації хірургічної патології в межах, які відповідають підготовці лікаря загального профілю з урахуванням особливості його спеціальності.

Організація навчального процесу здійснюється за вимогами Європейської кредитно-трансферної системи.

Метою викладання навчальної дисципліни «Ендоскопічні техніки в медицині» є надання студентам теоретичних знань, умінь та практичних навичок, які можуть бути використані ними в майбутній практичній діяльності лікаря.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Ендоскопічні техніки в медицині» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я зі спеціальності «Медицина», або у процесі навчання, що передбачає здійснення діагностичного пошуку і характеризується комплексністю та складністю умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 10. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

ФК 5. Здатність до визначення принципів та характеру лікування, реабілітації та профілактики захворювань.

Навчальна дисципліна «Ендоскопічні техніки в медицині» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (ПРН)**, передбачених освітньою програмою:

ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Володіти інформацією з фундаментальних і клінічних біомедичних наук, достатньою для здійснення ефективної професійної діяльності в умовах постійного оновлення фундаментальної та прикладної медичної інформації. Критично осмислювати наявні проблеми та результати досліджень в сфері своєї спеціальності. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 2. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання.

ПРН 3. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу, враховуючи вік пацієнта.

ПРН 4. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря- керівника в умовах закладу охорони здоров'я.

ПРН 5. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знати:

- основні принципи і концепції ендоскопічної діагностики і допомоги в Україні і в світі, порядок надання ургентної і планової ендоскопічної допомоги;
- анатомічні особливості і синтопію органів протягом ШКТ;
- біомеханічні особливості і взаємовідносини при проведенні ендоскопічного обстеження;
- обмеження діагностичних можливостей методу;
- підготовку пацієнта до колоноскопії;
- показання до оперативного втручання;
- будову, основні складові частини і відмінності бронхоскопу, гастроскопу, дуоденоскопу, ентероскопу, колоноскопу;
- принципи і порядок дезинфекції ендоскопічного обладнання;
- принцип дії, показання, переваги методу, сфера застосування, можливі ускладнення, особливості проведення ЕРХПГ;
- принцип дії, показання, переваги методу, сфера застосування ендоскопічної ультрасонографії;
- джерела отримання сучасної інформації стосовно ендоскопії;

Вміти:

- проводити опитування та збір повноцінного анамнезу хворих;
- вірно позиціонувати пацієнта для проведення діагностичного обстеження або терапевтичного втручання;
- асистувати оператору, створюючи дозовану мануальну компресію передньої черевної стінки;

- вірно інтерпретувати ендоскопічну картину згідно існуючих протоколів надання ендоскопічної допомоги;
- обґрунтовувати та формулювати повний клінічний діагноз згідно актуальній класифікації;
- визначати прогноз хворих на основі комплексної оцінки стану організму хворого;
- призначати немедикаментозне і медикаментозне лікування;
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації;
- формувати прихильність хворого до лікування.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
5	150	14	42	94	6	11	Вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин			
	усього	лекції	практ.	самост. роб.
Тема 1. Історія розвитку ендоскопічної хірургії.	20	2	6	12
Тема 2. Введення троакарів: вибір місця введення, технічні особливості та можливі ускладнення. Методи розрізання тканин та способи зупинки кровотеч в ендоскопічній хірургії.	22	2	6	14
Тема 3. Діагностична лапароскопія у хворих із гострою хірургічною патологією, онкологічними або інфекційними захворюваннями.	22	2	6	14
Тема 4. Гострий апендицит. Лапароскопічна апендектомія у хворих із деструктивного формами апендициту.	22	2	6	14
Тема 5. Механічна жовтяниця. Етіологія, патогенез, методи операційного лікування.	22	2	6	14
Тема 6. Грижі черевної порожнини.	22	2	6	14
Тема 7. Підготовка хворих до ендоскопічних досліджень та основні правила і техніка їх проведення.	20	2	6	12
<i>Усього годин</i>	150	14	42	94
Підсумковий контроль - залік				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Історія розвитку ендоскопічної хірургії. SILS, NOTES, DaVinci, NANO хірургія. Організація роботи операційної. Інструментарій та обладнання для проведення ендоскопічної операції. Пневмоперитонеум. Методи введення вуглекислого газу в черевну порожнину та вибір місця проведення голки Вереша в залежності від патології та у вагітних.	6
2	Тема 2. Введення троакарів: вибір місця введення, технічні особливості та можливі ускладнення. Методи розрізання тканин та способи зупинки кровотеч в ендоскопічній хірургії. Електрокоагулятори, ультразвуковий ніж, електрозварювальний блок. Ручний та апаратний кишкові шви, зашивання тубулярних структур в урології та гінекології. Інтракорпоральний та екстракорпоральний шов.	6
3	Тема 3. Діагностична лапароскопія у хворих із гострою хірургічною патологією, онкологічними або інфекційними захворюваннями. Гострий панкреатит. Етіологія, патогенез, діагностика, методи хірургічного лікування: ЕРХПГ, малоінвазивна хірургія. Можливі технічні ускладнення та їх профілактика.	6
4	Тема 4. Гострий апендицит. Лапароскопічна апендектомія у хворих із деструктивними формами апендициту. Можливі технічні ускладнення та способи їх запобігання. Гострий та хронічний холецистит. Консенсус EAES (Турін, 2011) для безпечного виконання лапароскопічної холецистектомії. Лапароскопічні операції в лікуванні ургентних гінекологічних захворювань. Порушена позаматкова вагітність, ускладнені кісти яєчників, апоплексія яєчників, сальпінгоомфорити, пельвіоперитоніти. Можливі технічні ускладнення та їх профілактика.	
5	Тема 5. Механічна жовтяниця. Етіологія, патогенез, методи операційного лікування. ЕРХПГ, лапароскопічна холедохоскопія, нанохірургія: показання, протипоказання. Можливі технічні ускладнення та їх профілактика. Гострий панкреатит. Етіологія, патогенез, діагностика, ендоскопічні методи лікування: ЕРХПГ, малоінвазивна хірургія. Можливі технічні ускладнення та їх профілактика. Пухлини підшлункової залози. Діагностика, ендоскопічні методи лікування. Можливі технічні ускладнення та їх профілактика. Паразитарні та непаразитарні кісти печінки, пухлини печінки. Етіологія, патогенез, діагностика. Методи ендоскопічного лікування захворювань печінки, ускладнення та їх запобігання.	6

6	Тема 6. Грижі черевної порожнини. Історія вивчення. Класифікація. Топографічна анатомія ендоскопічних герніопластик. Безнатягові методи герніопластик. Порівняння сітчастих матеріалів. Грижі діафрагми, ГЕРХ, релаксація діафрагми. Етіологія, патогенез, діагностика, ендоскопічні методи лікування. Баріатрична хірургія: актуальність проблеми, історія розвитку, етіологія, патогенез. Методи лікування: консервативні та хірургічні. Види хірургічних втручань: відкриті методи та малоінвазивні ендоскопічні, порівняння методів, можливі технічні ускладнення та їх профілактика.	6
7	Тема 7. Підготовка хворих до ендоскопічних досліджень та основні правила і техніка їх проведення.	6
	Усього	42

7. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Історія розвитку ендоскопічної хірургії.	2
2	Тема 2. Введення троакарів: вибір місця введення, технічні особливості та можливі ускладнення. Методи розрізання тканин та способи зупинки кровотеч в ендоскопічній хірургії.	2
3	Тема 3. Діагностична лапароскопія у хворих із гострою хірургічною патологією, онкологічними або інфекційними захворюваннями.	2
4	Тема 4. Гострий апендицит. Лапароскопічна апендектомія у хворих із деструктивними формами апендициту.	2
5	Тема 5. Механічна жовтяниця. Етіологія, патогенез, методи операційного лікування.	2
6	Тема 6. Грижі черевної порожнини.	2
7	Тема 7. Підготовка хворих до ендоскопічних досліджень та основні правила і техніка їх проведення.	2
	Усього	14

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Ендоскопічні техніки в медицині» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Історія розвитку ендоскопічної хірургії.	12
2	Тема 2. Введення троакарів: вибір місця введення, технічні особливості та можливі ускладнення. Методи розрізання тканин та способи зупинки кровотеч в ендоскопічній хірургії.	14
3	Тема 3. Діагностична лапароскопія у хворих із гострою хірургічною патологією, онкологічними або інфекційними захворюваннями.	14
4	Тема 4. Гострий апендицит. Лапароскопічна апендектомія у хворих із деструктивного формами апендициту.	14
5	Тема 5. Механічна жовтяниця. Етіологія, патогенез, методи операційного лікування.	14
6	Тема 6. Грижі черевної порожнини.	14
7	Тема 7. Підготовка хворих до ендоскопічних досліджень та основні правила і техніка їх проведення.	12
Усього		94

9. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення заліку.	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит
--	---

10. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання

Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль			50
Всього балів			100

11. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацювати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Захараш М.П., Пойда О.І., Кучер М.Д. Хірургія: підручник. – К.: Медицина, 2006. – 656 с.
2. Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г., Шидловський В.О. Хірургія, Том I. – 2006, Підручник.
3. Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г. Хірургія, Том II. – 2007, Підручник.
4. Іващенко В.В. Шпитальна хірургія (вибрані лекції) Донецьк, 2001. – 477 с.
5. Ковальчук Л.Я., Саенко В.Ф., Книшов Г.В. Клінічна хірургія. В 2 томах. Тернопіль: Укрмедкнига, 2000.
6. Лекції з госпітальної хірургії в 3-ьох томах. За редакцією професора В.Г. Мішалова. “Наукова думка”, Київ, 2003.
7. Хірургічна гастроентерологія. За редакцією академіка НАМН України М.П. Павловського. “Кварт”, Львів, 2010, - 432с.

Додаткова:

1. Невідкладна хірургія за ред. Ковальчука Л.Я. – Тернопіль: Укрмедкнига. – 2000, 286 с.
2. Радзіховський А.П., Бабенко В.І. Невідкладна хірургія органів черевної порожнини. Київ. “Фенікс”, 2002. – 319с.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://www.moz.gov.ua/ua/portal> – офіційний веб-сайт МОЗ України;
2. <http://inmeds.com.ua> – веб-ресурс «Єдиний медичний простір»;
3. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.